

Hulusi Yahyagil anlatıyor

1986 yılının 26 Temmuz`unda Hakk`ın rahmetine kavuşan emekli albay Yahyagil, Bediüzzaman`la 1929 senesinde tanıştı ve hemen ona talebe oldu. İlk görüşme, Barla nahiyesi ile Bedre köyü arasındaki bir kırık mevkide gerçekleşti. Yahyagil, o tarihte Eğirdir Dağ Komandosunda yüzbaşı idi. Daha sonraki şifahi görüşme ve mektuplaşmalarla, bu samimane ikili münasebet ömür boyu devam etti.

1974 yılı Ağustosunda Elaziz`de ziyaret edip görüşme ve dersini dinleme şerefine nail olduğumuz Hulusi Yahyagil`in, gerek yazılı ve gerekse kasetlerde kayıtlı birçok hatırasını okuyup dinledik.

Aşağıda okuyacağınız hatıralar da, yine Hulusi Yahyagil`e ait olup, 1969 yılında Nur`un ilk sadık talebelerinden Ahmed Feyzi Kul ile aralarında geçen konuşmalardan alınmış. Muhterem Mustafa Birlik tarafından kaydedilen bu sohbet metnini yazıya döküp gönderen ise, merhum A. Feyzi Kul`un oğlu Yaşar Kul. Sözü daha fazla uzatmadan—istifadeye medar olur ümidiyle—sizleri bu pek mühim hatıralarla başbaşa bırakıyoruz. Evet, merhum Hulusi Yahyagil anlatıyor: Anlaşılan ve anlaşılmayan konuşmalar ..

.Diyoruz ki, evet müceddidlik vazifesini Cenab-ı Hak bu zata (Bediüzzaman`a) nasip etmiş. Bir kere, bu eserler ne surette yazılmış; (bizler) yanında bulunmuşuz...

Konuşurken, (hususî) konuşması anlaşılmıyor. Beş-altı kişi, bir defa böyle oturuyoruz, Barla`da. Bir şey söyledi. Sonra dedi: `Kardeşim, bunlar anlamadılar ha.` Ondandır birine sordu: `Sen anladın mı?` Dedi `Hayır.` Bana dedi `Sen anladın mı?` Dedim `Hayır.` Her ne ise, kime anlatmak istiyorsa, ona meramını tefhim ediyor, o anlıyor.

Şimdi, hal hatır sorduktan sonra `Haydi, biraz hocalık yapalım` diyor; kalkıyor, yatağın üstünde, başlıyor anlatmaya... Biraz önce, dikkat ederek, sözlerini ancak müşkilatla anladığımız zatı, sanki kaldırdılar, yerine aynı kalıp ta başka birini getirdiler. Gayet fasih ve belîğ konuşuyor. Hiçbir kekeleme yok. Sel nasıl kayalar önüne alır, harıl harıl akarsa, öyle anlatıyor. İnsan mest-i hayran oluyor. Kur`an`ın feyzinden mülhem sözler Nura taraftar bir üniversite talebesi (bir gün) bana sordu:

`Siz diyorsunuz ki, Risale-i Nur ilham eseridir?` Yukarıdakilere ilaveten dedim: `İnsan küçücük bir yazı yazsa, o yazının da tenkid edilecek ellere geçeceğini bilse, o yazıya ne kadar ihtimam eder. Haydi ihtimam etti, fakat hasta bir halde, zehirlenmiş bir zamanda, müfekkiresini toplar da böyle tenkitten koruyacak bir belagatte, veciz ve nafiz sözleri bir araya nasıl getirir ve yazar?`

(Sohbetin burasında Ahmet Feyzi Kul, şu sözlerle araya giriyor: `Ben altı eserin yazılmasına şahid oldum. O da iki hapisanede. Biri Denizli, diğeri Afyon hapsinde. Her iki hapisanede de, o kadar takayyüt/kayıtlar altında, yani bir kelime bile yazılmaması için şiddetli bir baskı vardı. Ve hiçbir yazının içeri girmesine, dışarı çıkmasına, kuş uçmasına—zahiren—imkan yoktu.

Bu şartlar altında altı eser yazıldı. Bilhassa Meyve Risalesi... Meyve Risalesi bir şaheserdir.` Ardından, Hulusi Yahyagil devam ediyor.) Merhum Hafız Ali`nin (Denizli hapisanesinde, Üstadının yerine vefat etti, 1944) münkereyne cevabı

Meyve Risalesi olmuştur. Tunceli kabusu ...Tunceli hareketi 1937`de yapıldı. Vaziyet çok ehemmiyetli, fakat izharı zor. Bilfiil muhaberemiz (Üstad`la haberleşmemiz) de, o sırada dikkat çekiyor. Mektup kesilmiş vaziyette. Tunceli hareketine gideceğiz. Türkçesi `imha` üzerine gidiliyor. Eee, benim de bu iş aklıma yatmıyor. Fakat, bu hissimi açığa çıkarmama da imkan yok. Hiç kimseye emniyet edip de söyleyemiyorum. Babam sağ rahmetlik. İşte başka büyükler de orada, onlarla da görüştük. Neyse, hayvana (ata) bindim. Baktım evde bizim hizmeti yapan koşuyor. Elinde bir zarf. Derhal açtım. Kastamonu Lahikasında geçer. Fakat, şu vaziyeti söyledikten sonra okursanız, o zaman hakikat daha iyi anlaşılır. Abdülmecid Efendi, zarfı değiştirerek mektubu aynen göndermiş. İşte, selamdan sonra şöyle diyor Üstad:

`Hulusi`nin bir hüznü, bir gailisi var olduğunu hissediyorum. Merak etmesin, Risale-i Nur şakirtlerine inayet ve rahmet-i İlahiye nezaret eder. Dünyaya ait meşakkatler madem sevap verir geçerler, o musibetlere karşı sabır içinde şükürle, metanetle mukabele edilmek gerektir. Sen ve Hulusi bütün dualarımda ve kazançlarımda berabersiniz.`

Şimdi bunu okudum... Yani, bana dünyayı verselerdi, o kadar bir sevinç duymazdım. Bana öyle bir emniyet hasıl oldu ki... Öptüm, başıma koydum, sonra koynuma yerleştirdim. Elhamdülillah. Yine de kimseye bir şey söylemedim. Verilen vazife gayet çetin ve mutlaka ağır, kanlı bir vaziyete girmesi muhtemel. Cenab-ı Hak, öyle sıyanet (hıfz, muhafaza) etti—elhamdülillah—öyle sıyanet etti ki, kirlenmeden o badireden kurtardı, tertemiz. Çetin vazife içinde, eli bulaştırmak ihtimali var, sonra da mesul mevkide. Neyse, bu da böyle...

26.07.2004

Vefatının 18. yıldönümü vesilesiyle, Bediüzzaman`ın ilk talebelerinden emekli albay Hulusi Yahyagil`in şimdiye kadar pek duyulmamış hatıralarını yayınlamaya bugün de devam ediyoruz.

(Not: 1969 senesinde Hulusi Yahyagil ile Ahmed Feyzi Kul arasında gerçekleşen uzun bir sohbetin ses kaydından derlenerek alınan bu hatıra notları içinde, ayrıca merhum Ahmed Feyzi`ye ait calib-i dikkat sözler, konuşmalar da yer alıyor. İnşallah, bir başka vesileyle onları da sizlere sunmak arzusundayız.) Tahribatın tamiri Şimdi, yine kendi sözüne geleceğim, yine Barla`da... Kur`an`ın bütün surları yıkılmış, Kur`an tek başıyla kendini müdafaa ediyor. `Kur`an`ın bütün surları yıkılmış` sözünün manası, kanaatimce şudur: Dini tedrisat yapan medreseler, mekteplerdeki din dersleri ve nihayet camilerin arkasında Allah, Allah denilen tekyeler...

Bunların kapanması ve en büyük musibet olarak başımıza gelmesi. Tedris-i Kur`aniyi yasak etti. Şimdi, Kur`an atlas kaba, atlas kılıfa konarak, kible duvarına asılmak ve Cuma akşamları ölülerin ruhuna Yasin-i Şerif okunmak için mi kullanılacak? İşte Üstad, öyle mukaddes ve kudsi bir kitabın, kelimullahın bu asra bakan ehemmiyetli manasına işaret edecek... Ve o, bu vazifenin icabını hepimizin bildiği gibi, en ağır şartlar altında, daima hayatı tehlikede olarak yapmak suretiyle ifa etmiştir. Bunun için fazla söz söylemeye zannederim ihtiyaç yoktur. Bir avuç şakirdin ihlası ...

Şu Risale-i Nur dersini dinleyen, sonra başında iki elin parmağı kadar az olan ve hakikaten geçim derdine müptela olan bu insanlar, Risale-i Nura birinci derece muhatap onlardır. İşte onların ihlaslı davranışlarının neticesidir ki, bugün bu eserler elimizde bulunuyor.

Mektup şeklinde, kağıtlar üzerinde, parça parça, köyden köye gezdirilen Risale-i Nur, böyle kitaplar halinde mi idi canım? İlk defa Haşir Risalesi Kur`an hurufatıyla tabedildi. O tab da—Allah rahmet eylesin—Şamlı Hafız Tevfik`in dediği gibi, Üstad`ın kemerindeki otuz altını bu işe sarf etmesi ile oldu. Kitapların çoğunu da hediye ederdi. Ev sallanıyor! Sonra, muhacir Hafız Ahmed... O zatın erkek misafirleri için küçücük bir odası vardı. Üstad Barla`ya, karadan değil, göl tarikiyle, motorla geliyor, sahile çıkıp doğru Muhacir Hafız Ahmed`in o odasına gidiyor. Kendisini kimse tanımıyor, neyse misafirdir.

Zaten Hafız Ahmed de misafirperver bir zat idi. İftar zamanı yakın. Peynir, zeytin gibi üç-dört parça iftariyelik getirmiş. Üstad birini alıyor, diğerlerini götür diyor. Yatsıdan sonra, Üstad o odada yalnız kalıyor. Hafız Ahmed kendi anlatıyor: `Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, bir de baktım, ailem beni dürtüyor. Baktım ki ev sallanıyor. Üstad, `Rabbi inni messeniyeddurru ve ente erhamürrahimin` diyor. Çok gür olarak söylüyor. Evet, ev sallanıyor. Hanımına dedim ki, Allah bizim başımıza bir devlet kuşu kondurdu.` Yemek ve kira parasını peşin verirdi Üstad, beş senelik kirasını peşin vermek suretiyle orada kaldı. Kendisi ile biz de orada görüşmüştük.

Akşamdan akşama kendisine yemek gelir; Üstad da, minderini kaldırır, o zaman tedavülde olan heykelsiz nikel on kuruşluklardan bir tane verir, sonra yemeği alırdı. Üç-beş misafir de gelse yiyecekleri odur. Beş tane kedi misafir geldiği zaman da yiyecekleri odur. Kedilerin yemeğini peşinen ayırır; misafirler beklerler. Götürür, kedilerin yemeklerini kor, onlar yemeğe başlarlar. Ondandır gelir. `Fiatını verelim, Bismillah` der, yemeğe başlanır. İlk gittiğimiz zaman, ilk

sofra yemek hatırası da şöyle olmuştu: İlk yemek girdi. Biz yedi-sekiz kişi oturduk. `Fiyatını verelim, Bismillah` yemeğe hemen başlanmıyor. Biraz duruyor, `Bismillah`, biraz daha duruyor `Bismillah...` Ben çok zaman sonra hükmettim ki, biz Bismillah`ı şumulüyle söyleyemiyoruz da, o zat herbirimizin namına `Bismillah` diyor. Isparta havalisinde hamur tahtasını sofra diye kullanırlar. Hamur tahtası geldi. O kadar insan yedi. Elhamdülillah. O yemek bitmedi. Yemek hemen hemen geldiği gibi gitti.

Çay içerken, hep onu hatırlarım Bir defa yanına gittiğim vakit, o gün-Sıddık Süleyman dahil—yanındakiler bir tarafa gitmişler. Hiç kimse yok. Kalktı, kendi eliyle çay yaptı. Böyle bir bardağa kendisine, saplı büyükçe bir bardağa da bana çay koydu.

Daha fazlasını verir. Yine fiyatı var. Çayı içerken unutmuşum. Dibinde biraz artmış. `Kardeşim, sen sünnet bilmez!` dedi. Şimdi imkanı mı var, bir çay içeyim de, Üstad`la beraber içtiğimiz çay hatırıma gelmesin. Ve sonunda hatıra canlanmasın `Sen sünnet bilmez!` Nereye gitsem diyorlar, `Üstad`la olan maceranızı anlatın.` Üstad ile olan maceram ne olacak ki, diyorum. Macerası şudur:

Elimizdeki kıymetli eserlerin ne gibi şartlar altında yazıldığını düşünün. Bunlar düşmanlar tarafından bile takdir ediliyor. Ama malumdur ki, kıymetli eserler, bilhassa münekkitlerin eline geçecek, onların diline düşecek kıymetli eserlerin kusuru olmamak gerektir.

Mesail-i imaniyeden bahsediliyor. Bu eserlere karşı kusur aramak için kulaklarını dikenler çıktı. Halbuki böyle bir şey yok (yani eserlerde kusur bulamadılar). İftira ettiler, Mustafa Sabri`yi mezardan çıkarıp konuşturdular. İftiranın bu derecesine vardılar. Ancak iftira ile tenkit edebildiler.

Eğer bu eserlerin içinde hakikatte bir kusur olsaydı, bu müfterilerin gözünden kaçmayacak idi. Yaa, onun için asıl harika olan bu eserlerdir. Bir zat, o da kendi tabirince, `yarım ümmi, yardımcısız, tazyikat (baskı) altında` ve daima kendisine şüpheli olarak bakılan bir zat tarafından yazılan bu eserler en büyük harikadır.

27.07.2004